

«NINA»

ΤΟΥ ΑΝΤΡΕ ΡΟΥΣΣΕΝ

(ΘΕΑΤΡΟΝ ΒΕΑΚΗ)

Είχαμε την εύκαιρία και άλλοτε να ιδούμε στην 'Αθήνα παραστάσεις συγκροτημάτων του Jean Huberty. Ήταν, και για ό,τι αφορά τα έργα και για ό,τι αφορά την έρμηνεία τους και την γενική εμφάνισή τους, πολύ ικανοποιητικές, και μερικές, καθόλου κατώτερες από παραστάσεις των ίδιων έργων, που θα μπορούσε να ιδεί κανείς σε καλό παρισινό θέατρο. Και του νέου συγκροτήματος Huberty οι παραστάσεις, που άρχισαν την περασμένη Δευτέρα με τη «Διπλή 'Αστασία» του Μαριβώ —μιά αδιαθεσία δέ μου επέτρεψε να ιδώ το έργο— δέ θα υστερήσουν, φαντάζομαι, αν κρίνω από τα έργα, τα δύο που παιχθήκαν, και τα τρία που πρόκειται να παιχθούν— «Ντομινό» του 'Ασάρ, «'Η Γραφομηχανή» του Κοκτώ, και «'Ας κάνουμε ένα όνειρο» του Σαρλ Γκιτρι— και από την παρουσίαση και την έρμηνεία της «Νίνας».

Έχει παιχθεί από ελληνικό θίασο — θίασο της κ. Κατερίνας— το παλιό αυτό έργο του Ρουσσέν στην 'Αθήνα, όπως παιχθήκαν, κατά καιρούς, από ελληνικούς θιάσους, και άλλα έργα του γνωστοτάτου Γάλλου συγγραφέως, ενός από τους καλύτερους εκπροσώπους όχι μόνο του λεγόμενου θεάτρου «του βουλεβάρτου» αλλά και της σοβαρώτερης κωμωδίας. («Τά Αύγά της Στρουθοκαμήλου», «Μπουπός»). Νότες σοβαρής κωμωδίας ακούγονται και στη «Νίνα», εκεί λ.χ. όπου η εκατό τ' εκατό αυτή γυναίκα, η Νίνα, μιλεί με λύπη για την εξασφάλιση, στην εποχή μας, των τέλειων άρσενικών και για την μοιραία όπου μοιραία κλείνονται ένας αληθινός άντρας και μία αληθινή γυναίκα που αγαπιούνται, γιατί δεν υπάρχει διάθεση και δυνατότητα αλλαγής, ούτε απ' τη μία ούτε απ' την άλλη μεριά, στο σύνολο όμως το έργο έχει τον τόνο και την ύψη μιας ελαφριάς κωμωδίας. Όχι έντελως, ωστόσο. Αυτός ο σύζυγος —σύζυγος της Νίνας— άσημος εύσεικίδητος υπάλληλος, που νοιάζεται πολύ την υγεία του και που τον έχει υποτάξει ολοκληρωτικά η «δυναμική» γυναίκα του, αυτός ο δειλότερος άνθρωπάκος που πηγαίνει στη γκαρσονιέρα του έραστή της γυναίκας του, για να τον σκοτώσει, κάτω από την κωμική εξωτερική όψη του είναι ένα πρόσωπο δραματικό, ένας, ουσιαστικά, απόκληρος του έρωτα, ο τύπος του άντρας, που κατάφερε ν' αποκτήσει, με το γάμο, μια γυναίκα (που κι' αυτήν, άλλωστε, δεν τη χαιρείται), που αισθάνεται όμως, με όδυμη, (που δεν την έκδηλώνει) ότι τον έρωτα δέ θα τον γευθεί ποτέ, όπως τον γεύονται οι αληθινοί «έρωτικοί» άντρες. Φυσικά, στον καμμό αυτόν δίνει κωμική χροιά ο Ρουσσέν — αλλιώς το έργο θα ήταν δράμα— κάτω όμως από την κωμική αυτή επιφανειακή, στη σκηνή όπου ο σύζυγος παρακολουθεί στο τηλέφωνο, με ζωηρό ενδιαφέρον και με μεγάλη εύχρηστηση, τις συνομιλίες του έραστή της γυναίκας του με άλλες του έρωμενες, και στην άλλη, όπου τον βρίζει ο σύζυγος μιας έρωμένης του έραστή, νομίζοντας ότι είναι ο έραστής, και αυτός δέ φανερώσει την αλήθεια, κάτω από την κωμική μάσκα, αισθανόμαστε την παρουσία του πόνου, δηλαδή ένα δράμα.

★

Η «Νίνα» αρχίζει με μία πολύ απίθανη «κατάσταση»: μ' ένα δειλότερο άνθρωπάκο, άπατημένο σύζυγο, που μπαίνει στο σπίτι του έραστή της γυναίκας του για να τον σκοτώσει. Όλη όμως η σκηνή που ακολουθεί, μεταξύ του όλοένα πιο διστακτικού συζύγου και του όλοένα πιο ψύχραιμου έραστή, και οι άμέσως επόμενες, εκείνη όπου εμφανίζεται η Νίνα, και η άλλη, όπου η Νίνα «άποφασίζει» ότι ο κρυολογημένος σύζυγός της κι' αυτή θα φιλοξενηθούν, δυό-τρείς μέρες, στο σπίτι ού έραστή, έχουν τόση χάρη και τόση κωμικότητα, ώστε ξεχνάμε το απίθανο περιστατικό απ' όπου ξεκινά το έργο. Βέβαια, στη δεύτερη και στην τρίτη πράξη, χαλαρώνει που και που η κωμωδία, έχει πτωσεις, η εμφάνιση του άστυνομικού, και έπειτα, του άλλου άπατημένου συζύγου, είναι έπεισόδια που αισθάνεσαι ότι τ'α χρειάστηκε ο συγγραφέας για να ζωηρέψει τη δράση, έδω κι' εκεί νοιώθεις ότι ζορίζεται λιγάκι η κωμωδία για να προχωρήσει, αυτά όμως είναι μικροελαττώματα, που δεν άλλοιώνουν, ουσιαστικά, τη συνολική εύχρηστη έντύπωση και την αντικειμενική αξία της κωμωδίας, κωμωδίας καταγραμμένης, καλοσυντεθειμένης, που έχει άφθονα και γνήσια κωμικά στοιχεία, μία πολύ λεπτή ειρωνεία και μερικές πολύ έπιτυχημένες σκηνές.

★

Το έργο έχει πέντε πρόσωπα, τρία κύρια, τον σύζυγο, τον έραστή και τη σύζυγο, και δύο έπεισοδιακά, τον άστυνομικό και τον υπ' άρ. 2 άπατημένο σύζυγο. Ο Ζάκ Ντυμενίλ υποδύεται με μοναδική φινέτσα το ρόλο του 'Αδόλφου, συζύγου της Νίνας. Είναι περιφημος, σε όλες τις στιγμές, από την άρχή ως το τέλος. Δεν «παριστάνει», «είναι» αυτό που παριστάνει, κι' σε τούτο, δέ χρειάζεται να το θυμίσω, συνοψίζεται όλη η τέχνη του ήθοποιού. Δέ φτάνει την όποκριτική τελειότητα του Ζάκ Ντυμενίλ η Λίζα Ντελαμάρ (Νίνα), όμως κι' αυτή δίνει μία πολύ ζωντανή κι' έπιτυχημένη σκηνική μορφή στην ήρωίδα του Ρουσσέν, είναι η δυναμική, χαριτωμένα κυνική, ήθικη στην άνηθικότητά της, θά έλεγες, γυναίκα που έπλασε ο συγγραφέας και η έιτονα ξενική προφορά της (θά είναι ίσως Ρουμάνια ή Σλάβια, ή Ντελαμάρ, γιατί δεν πιστεύω να μιμείται τόσο τέλεια την προφορά ξένης) που μου θυμίζει την τόσο γουστόζικη προφορά της Γαλλορουμάνας 'Ελθίας Πυπέσκο, είναι μία πρόσθετη χάρη. Ο Ρεϋμόν Ζερράμ υποδύεται με μεγάλη σκηνική άνεση και άερα Παριζιάνου κοσμικού το ρόλο του έραστή, και ο Ζιλμπέρ Γκιρώ (άστυνομικός) όπως επίσης και ο Ζάν-Λουί Ζαμιά (δευτερος άπατημένος σύζυγος) κρατούν ικανοποιητικά τους ρόλους των. Άπλό και κομψότατο το σκηνικό του Ζάκ Μαριγιέ.

ΚΛ. Β. ΠΑΡΑΣΧΟΣ